

EUROPA-PARLAMENTET

SPECIALUDGAVE

*DIREKTORATET FOR PLANLÆGNING
AF PARLAMENTETS ARBEJDE*

UFORMELT MØDE I DET EUROPÆISKE RÅD den 16. april 2003 Athen

TALE AF FORMANDEN PAT COX

03/S-2003

Generaldirektoratet for Parlamentets Ledelse

DA

DA

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Athènes

TALE

af Europa-Parlamentets formand,

Pat COX

ved det uformelle møde i

Det Europæiske Råd

den 16. april 2003

i Athen

Den faktisk holdte tale

Hr. formand

Udvidelsen er lagt på skinner. Jeg er stolt af at kunne berette, at Europa-Parlamentet sidste onsdag med stort flertal stemte for de ti tiltrædelseslandes ansøgninger om medlemskab af Unionen. Gennemsnitligt stemte mere end 90 % af Europa-Parlamentets medlemmer for denne udvidelse. Alle stemmetallene var højere, både i antal og procent, end for de tidligere udvidelser. Det kommende år markerer en ny fase i udvidelsesprocessen. Nu er det befolkningerne, der gennem afstemninger, og parlamenterne, der gennem deres ratifikationsprocedurer, træffer afgørelser. Arbejdet på europæisk plan er afsluttet.

Indtil videre har tre folkeafstemninger i tiltrædelseslandene (Malta, Slovenien og Ungarn) vist vejen. På vegne af Parlamentet ønsker jeg deres ledere tillykke med disse resultater. Men der venter stadig nogle vigtige prøver forude. Jeg vil også anmode Dem om at sikre, at de nationale parlamenter, navnlig i medlemsstaterne overholder ratificeringstidsplanen, så vi kan overholde fristen den 1. maj 2004.

De modige reformer - økonomiske, politiske og sociale - som tiltrædelseslandene har gennemført efter Berlin-Murens fald, idet de har opbygget demokratier og markedsøkonomier og vedtaget den gældende fællesskabsret, har krævet ofre, mod og tålmodighed.

Konventet med deltagelse af tiltrædelseslandene, som er vort bidrag til reformprocessen, er af afgørende betydning og uundværlig, hvis vi skal have et Europa bestående af 25 medlemsstater til at fungere. Også vi må udvise mod og en moden evne til at indgå kompromiser.

I oktober 2000, endda inden Nice-traktaten blev afsluttet, stemte Parlamentet i princippet for en europæisk forfatning og slog til lyd for oprettelsen af et konvent. Mange følte, at vores holdning var utopisk. Gradvist har mange erkendt, at et konvent er ønskeligt. Efter Nice blev vi alle overbevist om, at det var en nødvendighed.

Og metoden med konventet fungerer. Det har stimuleret den offentlige debat. Det har gjort det muligt at drage konklusioner, i mange tilfælde mere gennemgribende end resultaterne fra Amsterdam og Nice. Det har været åbent. Projektet er lykkedes.

Der er udbredt enighed om det ønskede resultat: en forfatningstraktat. Chartret om de grundlæggende rettigheder ville blive integreret i traktaten. Vi har opnået konsensus, hvad angår forenkling af lovgivningsprocedurerne. Vort arbejde på området for retlige og indre anliggender bør forbedre vor effektivitet på et område, der har stor betydning i de europæiske borgeres dagligdag, og de nationale parlamenter vil få en større rolle med hensyn til at sikre nærhedsprincippet. Det mod og de ambitioner, som konventet har vist ved påbegyndelsen af sit arbejde, skal opretholdes. Morgendagens Europa vil ikke kunne findes ved at falde tilbage på de eksisterende bestemmelser i traktaterne. Der kræves en ekstra indsats i kompromisets ånd.

I sidste ende vil den offentlige opinion fælde dom over resultatet. Vore borgere bekymrer sig næppe om institutionel teori. Beslutningsmekanismerne, udnævnelsesprocedurerne, institutionerne og deres samspil kan ikke begejstre. Borgerne vil vurdere den endelige rapport fra dette konvent på grundlag af meget enkle spørgsmål. Vil det fungere? Vil det forbedre vor evne til at opnå resultater? Vil det fremme velstanden? Vil det øge sikkerheden? Vil det øge vor indflydelse i verden? Er det effektivt? Er det forståeligt? Og, frem for alt, som parlamentariker er jeg sikker på, at borgerne vil spørge: placerer det demokrati, legitimitet og gennemsigtighed i centrum for det europæiske bygningsværk?

Så konventet skal omfatte institutionerne, men institutionerne er kun en del af billedet. Ikke desto mindre er det det stadium, vi befinder os på nu, og De, hr. formand, har stillet os et vist antal væsentlige spørgsmål. Lad mig fremsætte en generel bemærkning. Vor udgangsposition er, at vi klart støtter fællesskabsmetoden, uden hvilken Unionen ikke ville have opnået den succes, den hidtil har haft med integrationsprojektet.

Jeg har ikke noget enkelt og fuldstændigt svar fra Parlamentet på de spørgsmål, De har rejst, af meget gode årsager. Parlamentet har spillet spillet. Vi har ikke udarbejdet et udkast til forfatningen; Det er en opgave, der påhviler konventet. Vore medlemmer spiller en fuldgyldig rolle. Vi søger ikke at gennemtvinge et resultat, og vi ved, at kompromiser er væsentlige for konventets succes. Men jeg kan give Dem nogle af mine kollegers synspunkter vedrørende de nøglepunkter, som De har rejst.

Hvad angår kontinuiteten i formandskabet for Det Europæiske Råd og andre Råd, så lad mig udtrykke mig klart. Hvis det, der tilstræbes, er at gøre Rådet mere effektivt, så dets overvejelser er bedre forberedt, og dets afgørelser konsekvent følges op, hvem kunne så have noget at indvende imod det? Hvis forslaget derimod går ud på at indsætte en magtfuld præsident for Unionen - Deres udtalte spørgsmål, hr. formand - som ikke alene ville være formand for Det Europæiske Råd, men som ville lede Unionen indadtil og repræsentere den udadtil, så må der stilles en række spørgsmål. Hvordan ville denne præsident samarbejde med Kommissionens formand? Hvem skulle kunne vælge, og hvem afskedige ham? Hvad ville være forholdet mellem Unionens præsident og en udenrigsminister? Hvem ville kunne udgøre modvægten til dette høje embede? Over for hvem og gennem hvem ville indehaveren af et sådant embede demokratisk stå til regnskab på en offentlig, gennemsigtig og åben måde? Demokrati er vigtigt. Ethvert nyt embede, der oprettes, skal bygge på et demokratisk grundlag.

Som alle vore institutioner skal Rådet reformere sig selv. En højere grad af kontinuitet i Rådets formandskab kan meget vel være berettiget. Oprettelse af et nyt superformandskab for Unionen risikerer at skabe forventninger, der ikke vil kunne opfyldes, skabe frygt, som ikke kan mildnes, skabe bekymringer, hvad angår den passende institutionelle balance.

Det andet af Deres spørgsmål, hr. formand, vedrører størrelsen og sammensætningen af Kommissionen. Det ligger mange i Parlamentet på sinde, at alle medlemsstaterne bør repræsenteres i samtlige institutioner. Hvis vi ønsker, at Kommissionen skal være stærk, hvis vi ønsker at styrke dens legitime kompetence til at træffe de vanskelige afgørelser i forbindelse med gennemførelsen af EU's politikker, kræver den offentlig opinion i medlemsstaterne, at medlemmer fra alle stater sidder med ved bordet. Men en Kommission med mange flere medlemmer ville kræve yderligere interne reformer og omorganisering.

Hvad angår udnævnelsen af Kommissionens formand og hans beføjelser, bifalder vi den idé, at Parlamentet - og ikke et særligt sammensat organ - bør vælge formanden samt godkende Kommissionen som helhed. Vort Parlament er et Parlament bestående af mindretal, hvor ingen gruppe og intet parti kan samle et absolut flertal. Det er derfor, jeg tror, at en afstemning, der kræver et flertal af alle medlemmer i Parlamentet, ville skabe sikkerhed for kommissionsformandens upartiskhed og uafhængighed. Rådets samtykke ville tilføje en sådan udnævnelse legitimitet. Men det vigtigste er at sikre kommissionsformandens beføjelser, upartiskhed og uafhængighed, navnlig med hensyn til udnævnelsen af hans/hendes kolleger, og retten til at tildele og omfordele porteføljer samt retten til at gennemtvinge et kommissionsmedlems tilbagetræden, når der er grundlag for det. Det, at formanden har disse beføjelser, ikke måden, hvorpå han eller hun udnævnes, er klart nøglen til sand upartiskhed og uafhængighed.

Hr. Simitis har spurgt os om udnævnelsen og beføjelserne for en udenrigsminister. Parlamentet støtter idéen om, at den højtstående repræsentants opgaver og de opgaver, der påhviler kommissionsmedlemmet for eksterne forbindelser, bør sammenlægges. Vi ønsker samling og ikke spredning. Dette kan opnås, hvis den kommende udenrigsminister er medlem af Kommissionen, foreslået af Rådet med kommissionsformandens samtykke og som alle andre kommissionsmedlemmer på grund af varetagelsen af udøvende og budgetmæssige opgaver er omfattet af Europa-Parlamentets afstemninger om kollegiet som helhed.

Jeg ville gå videre. En udenrigsminister ville opnå positive resultater, hvis hun/han har tilstrækkelige ressourcer - diplomatiske, tekniske og finansielle - til sin rådighed. Men netop fordi udenrigspolitik i det væsentlige er mellemstatslig, kunne vi gå hen og få en minister, et apparat og en procedure uden substans, medmindre der er politisk vilje i medlemsstaterne til at få dette til at fungere. Hvis ikke ville vi få en udenrigsminister uden udenrigspolitik, et højt embede, med store ambitioner, men med ringe kapacitet til at handle.

Dette er ikke noget der kan vente, indtil en forfatningstraktat ratificeres. det er nu på høje tid at slå en streg over vore uenigheder omkring Irak-konflikten. En af vore medlemsstaters stærke engagement i de militære aktioner må nu forvandles til en beslutsom indsats fra samtlige medlemsstaters side med henblik på genopbygning, genetablering og ledelse, forestået af FN ved førstkommande lejlighed.

Køreplanen for fred i Mellemøsten skal offentliggøres, strategien for det vestlige Balkan fastlægges, og den nye politik i forholdet til nabolandene skal udvikles. Heller ikke her kan vi vente på en forfatningstraktat, inden vi tager hul på denne dagsorden. Europa skal forberede sig på at tale med en fælles stemme i de forskellige verdensomspændende organisationer. Forfatningen kan kun give os et hjælpemiddel. Kun en samordnet indsats af lederskab i Det Europæiske Råd kan få virkelig effekt.

Med hensyn til idéen om en kongres af europæiske og nationale parlamentarikere må vi igen stille det meget pragmatiske spørgsmål: "til hvilket formål"? Konventet forelægger nyttige idéer med henblik på at øge de nationale parlamenters kontrol i henhold til nærhedsprincippet. Når vi taler om en parlamentarisk dimension som værende nødvendig for, at denne forfatning kan falde heldigt ud, har vi aldrig ment, at det kun skulle være en dimension, der omfattede Europa-Parlamentet. Europæisk demokrati vil kunne øges, hvis det betragtes som en ubrudt kæde af demokratisk kontrol; men hvert niveau skal have sin egen funktion: nationale parlamenter med deres styrkede rolle, som konventet tilstræber, skal kræve siddende regeringer til ansvar; Europa-Parlamentet overvåger Kommissionen og lovgiver og træffer afgørelse om budgettet i samarbejde med Rådet.

Lad mig påpege for Dem, siden De måske ikke har været bevidst om det, i hvor stort omfang de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet samarbejder om udenrigsanliggender, i økonomiske og monetære spørgsmål samt i konstitutionelle anliggender; der har allerede været afholdt 40 møder dette år på udvalgsniveau.

Hvad angår Europa-Parlamentet og de nationale parlamenters indbyrdes møder, er der helt klart et iøjnefaldende eksempel på, hvorledes dette kan føje ny værdi til vort arbejde - konventet selv. Vi mener, at modellen med konventet - medlemmerne af de nationale parlamenter, Europa-parlamentarikerne, regeringerne og Kommissionen - bør være modellen for kommende konstitutionelle ændringer på grundlag af vore fremskridt efter Laeken.

Jeg har forsøgt at besvare de spørgsmål De stillede, hr. formand. Lad mig nu besvare nogle spørgsmål, som De ikke har stillet.

For det første skal den nye traktat fastslå, at Rådet lovgiver under fuld åbenhed og gennemsigtighed under samtlige faser af lovgivningsprocessen.

I Nice blev der vedtaget en afstemningsmekanisme for Rådet, der skulle gælde efter udvidelsen, som rent ud sagt meget få forstod, og som ingen er tilfredse med. Personligt var jeg nødt til at holde styr på disse kringelkrogede procedurer under Irlands to Nice-afstemninger. Vi må gøre vore procedurer forståelige for den offentlige opinion. Europa-Parlamentet har indtaget det standpunkt, at legitimiteten af Rådets beslutningstagning ville kunne sikres, hvis afstemningerne blev gennemført med simpelt flertal af de medlemsstater, der repræsenterede et flertal af Unionens befolkning. Dette dobbelte flertal er en målestok sammen med repræsentationen af samtlige medlemsstater i alle institutioner og større kontinuitet i Rådet, hvilket kunne skabe overensstemmelse mellem to tilsyneladende uforenelige synspunkter, nemlig på den ene side nogle af de mindre medlemsstaters frygt for at blive kvalt af de større medlemsstaters interesser, og på den anden side de større medlemsstaters frygt for at blive stemt ud af en koalition bestående af mindre medlemsstater.

Splittelser mellem forskellige stater og interesser opstår kun, hvor der er frygt, begrundet eller ikke, for at blive ignoreret. Dette er tiden, og dette er stedet til at lytte og tale med gensidig forståelse og respekt. Lad os forsøge at bygge på styrken af ét Europa og ikke på et splittet Europas svagheder.

Et andet væsentligt punkt: vi havde visse vanskeligheder inden og lige op til vor afstemning i sidste uge om de budgetmæssige virkninger af udvidelsen. Vi fandt en løsning takket være den indsats, der blev gjort af det græske formandskab, Kommissionen og Parlamentets Budgetudvalg. Tilsvarende må vi i konventet finde en løsning, der respekterer såvel Rådets som Parlamentets beføjelser med hensyn til det årlige budget og vore flerårige budgetperspektiver.

Hr. formand, efter Parlamentets opfattelse bør den tidsplan, som De fastlagde i København, med slutdatoen for afslutning af konventets arbejde i juni, overholdes. Der er intet at vinde ved at udsætte den. Vi kender de omstridte punkter. Der er nu en fremadskriden i konventets arbejde, som risikerer at blive bremsat, hvis der nu sættes en senere frist. Efter perioden med uenighed i Unionen med hensyn til Irak ville det være det forkerte signal, hvis konventets proces nu blev trukket i langdrag. Det ville fortælle vore borgere, at vi tøver med Unionens fremtidige kurs. Konventet vil blive fulgt op af regeringskonferencen. Vi har brug for, at regeringskonferencen bliver afsluttet i god tid inden valgene til Europa-Parlamentet, så vælgerne ved, hvilke udsigter, der gør sig gældende for Unionen og det Parlament, som de skal vælge.

Da konventet blev oprettet skrev Financial Times, at præsident Giscard d'Estaing havde den vanskelige opgave med at "styre et uafprøvet fartøj med en uerfaren besætning i farvande, der ikke var kortlagt, frem til et mål, der langt fra var klart".

Nu da jeg hører, at præsident Giscard d'Estaing måske overvejer bogstavelig talt at invitere sine præsidiemedlemmer ud og sejle næste måned for at udarbejde de endelige udkast til artiklerne i den kommende europæiske forfatning, vil jeg ønske Dem, hr. formand, "*Bon Voyage, et bon courage!*"
